

Hieronder een samenvatting van het recent geformuleerde actieplan van de stadmakers coöperatie. Inmiddels hebben Stichting Doen en het VSB-fonds besloten dit actieplan voor de komende twee jaar te ondersteunen. Het actieplan wordt ook nog voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering (ALV) in november 2022 en zal de komende maanden op verschillende manieren verder worden geoperationaliseerd. Het plan is opgesteld door een kerngroep binnen de huidige adviesraad o.l.v. Sikko Cleveringa. Reacties / feedback kunnen naar sikko@cal-xl.nl

Deelnemers aan de ALV krijgen ook inzage in de begroting en het dekkingsplan.

Uitgangspunten

Aanleiding / voorgeschiedenis

- De afgelopen decennia is er een enorme toename te zien in het aantal burgerinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en duurzaamheid, zowel in grotere steden als in kleinere kernen. Dit is een internationale ontwikkeling;
- Lokale overheden en provincies in Nederland zijn hier in principe ook voorstander van en hebben vaak de intentie om deze initiatieven ruim baan te geven. Ook het bedrijfsleven en fondsen haken in op deze trend;
- De praktijk is echter weerbarstig en tussen systeem en leefwereld zijn nog altijd veel fricties die op veel plekken een optimale ontwikkeling van burgerinitiatieven nog steeds frustreert;
- In dit speelveld is een opmerkelijke rol weggelegd voor de zgn 'stadmakers', vaak als zelfstandige opererende creatieve Zzp'ers die met een aanstekelijke mix van maatschappelijk engagement en ondernemerschap innovatieve burgerinitiatieven aanjagen;
- Dit fenomeen is in de periode 2014 t/m 2019 op inspirerende wijze samengebracht en in de spotlights gezet door Pakhuis de Zwijger met de programma's 'Nieuw Nederland, steden in Transitie', 'Nederlandse Stadsambassades' en twee edities van 'We make the City'. Het accent lag daarbij op 'kijken naar', verbinden, kennis delen en agenderen';
- Vervolgens is het stokje overgenomen door Floor Ziegler en Teun Gautier die de stadmakers zelf zijn gaan organiseren en ondersteunen. Het accent verschoof naar 'samen aan de slag';
- Dit heeft extra impuls gegeven aan stadmakers om zich lokaal te organiseren in informele netwerken en heeft het lokale overheden en bedrijven geïnspireerd om meer dan voorheen samen op te trekken. In de dynamiek hebben een aantal concrete initiatieven ook een extra boost gekregen en tot aansprekende resultaten geleid. Denk aan 'De Vlindertuin' in Tiel en 'De Suikerbiedt' in Groningen. De stadmakers hebben een eigen online platform gekregen op www.stadmakersonline.nl, hebben zich landelijk steeds sterker gemanifesteerd en trekken steeds meer op met o.a. LSA, diverse stadmakers fondsen, VNG en betrokken ministeries;
- Recentelijk is een begin gemaakt met de interne organisatie van de coöperatie met een aanzet tot een adviesraad/ kernteam en een raad van toezicht. Samen met het kernteam zijn nu de speerpunten bepaald voor de komende twee jaar. Dat staat hieronder verder uitgewerkt. Het accent komt nu te liggen op het aanjagen van 'stadmakers werkplaatsen' waarin burgers, stadmakers, lokale overheden en bedrijfsleven onderzoeken hoe zij meer gezamenlijk en systematisch ruimte en ondersteuning kunnen organiseren voor burgerinitiatieven - de fricties en incidentele successen voorbij;
- We zoeken daarvoor in vervolg op eerder partnership primair ondersteuning bij Stichting Doen en het VSB Fonds. Vervolgens ook bij onze eigen leden en betrokken lokale overheden.

Vanuit die basis kunnen vervolgens ook andere fondsen en stakeholders benaderen om zich bij deze nieuwe impuls aan te sluiten.

Waarom stadmakers?

- We zien landelijk een nog steeds verder toenemende aandacht voor het belang en effect van burgerinitiatieven. Provincies en lokale overheden zien steeds vaker de waarde van samenwerken. Een ‘gehoorde’ burger is veel beter dan een ‘boze’ genegeerde burger. Een betere leefomgeving is samen te bouwen, dat blijkt!
- Rol van de Stadmakers: ze zijn de oren en ogen van de stad, die met hun ervaren netwerk snel in actie komen om veranderingen te realiseren voor betere flow in de stad. Bovendien zorgen zij ervoor dat burgers meedoen bij stadsplanning bij overheid en ontwikkelaars. We zien steeds meer voorbeelden van geslaagde samenwerkingen tussen overheid en burgers;
- De praktijk is echter weerbarstig. De successen zijn nog te incidenteel en de fricties zijn nog te groot. Het is belangrijk om nu in te zetten op een structureel betere samenwerking met lokaal goed functionerende platforms waar overheid, bedrijfsleven en burgerinitiatieven elkaar structureel weten te vinden. Wij zien daarin ook een bijzondere rol voor stadmakers als aanjager en intermediair.

Doelstellingen van de stadmakers coöperatie en dit actieplan

1. Versterken van positie en slagkracht burgerinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en duurzaamheid;
2. Samen met gemeenten en rijksoverheid oplossingen zoeken en realiseren om lokale overheid en burgerinitiatieven elkaar beter te kunnen vinden en versterken. Bijvoorbeeld i.v.m. de omgevingswet en de kansen die er liggen voor een ‘vernieuwde democratie” (Right to challenge & Right to bid);
3. Versterken van de positie en slagkracht van stadmakers in het aanjagen en ondersteunen van deze nieuwe vorm van publiek-private samenwerkingen;
4. Per saldo: bereikbaarheid, verbinding en respect creëren tussen overheid en burgers om nieuwe burgerinitiatieven met onderbouwde ideeën mee te kunnen laten doen aan de ‘transitie’ naar samen stadmaken.

Doelgroepen

De coöperatie onderscheidt zich van andere organisaties die zich opwerpen voor burgerinitiatieven door de focus op de rol van stadmakers. Die blijven de komende jaren ook de belangrijkste ‘raison d’être’ van de coöperatie maar zij/ wij beginnen niets zonder ook de andere actoren. Deze worden dan ook uitdrukkelijk uitgenodigd en aangemoedigd om deel te nemen aan ons actieplan en lid te worden van de coöperatie zodat ze voor extra draagvlak zorgen en mede de koers kunnen bepalen.

We denken daarbij aan de volgende doelgroepen:

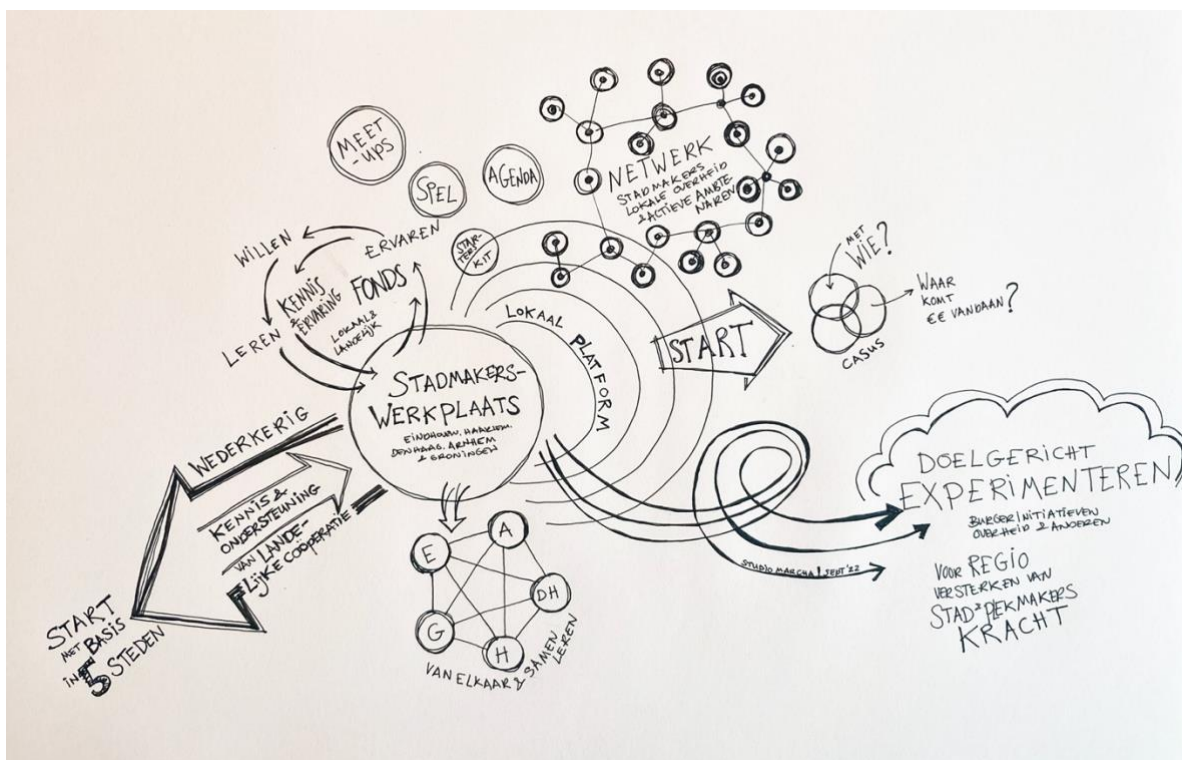
- Stadmakers;
- Gemeentelijke en provinciale instanties / VNG / LPB;
- Burgerinitiatieven / LSA;
- Andere betrokken partijen zoals landelijke fondsen en bedrijfsleven (projectontwikkelaars) / Den Haag Social Club / MAEX;
- Maatschappelijk middenveld dat ook al op dit terrein actief is NL zorgt voor Elkaar, Coloci Platform.

Actieplan sept. 2022- sept. 2024

Vier speerpunten

De stadmakers coöperatie heeft voor de komende twee jaar vier speerpunten geformuleerd die we met steun van de leden en andere partners willen realiseren. Deze vier speerpunten worden leidend voor zowel de interne organisatie als de externe acties¹. De begroting voor de komende twee jaar is ook in lijn met deze speerpunten opgezet. We verwachten daarna nog eens een of twee jaar nodig te hebben om de resultaten van onderstaande acties echt goed te kunnen verankeren. Twee jaar is echter als wel een mooie periode voor een tussenbalans om te toetsen of we op de goede weg zijn. Hieronder een eerste schets van de vier speerpunten in woord en beeld (met dank aan Maartje ter Veen):

1. **Stadmakers coöperatie (willen):** versterken van de interne organisatie en de externe positionering van de stadmakers coöperatie
2. **Stadmakers impuls (doen):** opzet van een community fonds voor stadmaker startups en opzet van stadmakers werkplaatsen gericht op structurele afstemming en samenwerking tussen burgerinitiatieven, overheid en andere betrokkenen.
3. **Stadmakers online (leren):** verder ontwikkelen van het online platform en whatsapp groepen voor het vindbaar en zichtbaar maken van de stadmakers en de resulterende praktijken. Toegankelijk maken van opgebouwde kennis en ervaring.
4. **Stadmakers ontmoeten (ervaren):** organisatie van drie meet-ups per jaar in verschillende delen van het land met als doel verdere netwerkvorming (speerpunt 1), actieonderzoek in kader van stadmakers impuls (speerpunt 2) en het delen van kennis en ervaring middels intervisie (speerpunt 3).

¹ Disclaimer: in dit projectplan worden een aantal termen gebruikt voor 'organisatie- en actievormen' zoals 'het landelijk kernteam' en 'de stadmakers werkplaatsen'. Dit zijn nog werktitels. In de aanloop naar september 2022 kunnen deze nog - in samenspraak met de leden en partners - worden bijgesteld (in een collectief van allemaal eigenwijze mensen en een wereld vol met jargon en hypes heeft het wat tijd nodig om te landen). Over de inhoudelijke lijn zijn wij het al wel helemaal eens.

Speerpunt 1: Stadmakers coöperatie landelijk versterken (willen)

- In Nederland zijn veel coöperaties actief. Een van de coöperaties die goed werkt en vergelijkbaar is met de stadmakers beweging is Cirkelstad. Een platform voor circulaire en inclusieve bouw. Cirkelstad draait inmiddels zo'n 10 jaar. En werkt met een college, een raad van toezicht, een kernteam, spinners en partners. Dat is wellicht te zwaar voor de stadmakers coöperatie, daarom hier de lightversie van die structuur. Zie als inspiratie: <https://www.cirkelstad.nl> (via Brigitte Kool);
- Invoering van betaald lidmaatschap voor verschillende categorieën. Daarbij maken we een onderscheid in aspirant leden (zoals bv studenten), individuele leden (met een onderscheid tussen ZZP en werknemers van grotere organisaties) en institutionele leden. Niet alleen stadmakers maar ook gemeenten, ontwikkelaars en onderzoekers kunnen lid worden. In de praktijk impliceert deelname aan een betaalde activiteit (zoals een meet-up) in de meeste gevallen direct ook lidmaatschap voor een jaar tenzij daar bewust van wordt afgezien;
- Activeren van de ledenvergadering met een keer per jaar een algemene ledenvergadering en een huishoudelijk reglement waarin de overige rechten en plichten van de leden en het landelijk team zijn geregeld;
- Het inrichten van een landelijk team met voor ieder per speerpunt een koppel van aanjagers dat verantwoordelijk is voor de uitvoering. Daarnaast de lokale slagkracht verder opbouwen rond minimaal 6 stadmakers werkplaatsen;
- Het landelijk team (nu Floor en Teun) wordt versterkt door het benoemen van 2 aanjagers per speerpunt. Inclusief de huidige coördinatie is dat dan dus een team van 8 aanjagers verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma (met de teamrollen volgens Belbin als inspiratie);
- De aanjagers van het Landelijk team zijn het kloppende hart van de stadmakers coöperatie. Zij zijn aanjagers van de speerpunten en zijn lokaal actief op projecten waarvan we ervaringen delen. Zij kunnen gebruik maken van de koolkit, de opstart budgetten, het lokale team en de website waardoor hun projecten zichtbaarder worden. Ze helpen bij het wegwijs maken en betrekken van stadmakers in de dop;
- Het landelijk team wordt gecontroleerd door een Raad van Toezicht van 3 personen die aan de algemene ledenvergadering rapporteren;
- De twee coördinatoren (directeur bestuurders) en de raad van toezicht zijn ook als zodanig geregistreerd bij de KvK;
- Daarna wordt de personele ondersteuning goed georganiseerd met het aanstellen van een producent, website beheerder en administratief medewerker met een duidelijke taakomschrijving en vergoeding;
- Er wordt ook voorzien in een basisvergoeding voor de aanjagers in het landelijke team;
- Er worden duidelijke doelen gesteld per speerpunt met heldere voordelen voor de leden. Deze worden ook vastgesteld door de ledenvergadering en gemonitord door de raad van toezicht;
- Daarnaast zetten we door het hele land verder in op het verbinden van stadmakers, lokale overheid met ondernemers. Daarbij willen we minimaal 6 pilots, verspreid over het land, echt doelgericht in twee jaar met eigen investeringen opwerken tot een inspirerend voorbeelden. Daarnaast zullen ongetwijfeld - net zoals voorgaande jaren - nog veel meer inspirerende praktijken mede door inzet van de coöperatie ontstaan en/of zichtbaar worden;
- We gaan ook verder met onderzoeken of en hoe andere platforms, organisaties, fondsen en of bedrijven de krachten kunnen bundelen met de stadmakers coöperatie;
- Gesprekken zullen worden gevoerd voor samenwerking met partijen als VNG, LSA, LPB en het Coloci Platform en een aantal pilot steden;

- Er wordt ook al gewerkt aan het opzetten van een landelijke federatie voor organisaties die vanuit verschillende rollen burgerinitiatieven ondersteunen;
- We streven dat de stadmakers coöperatie de komende twee jaar in aantal leden verder gaat groeien en dat de leden steeds meer eigenaar worden van de coöperatie. Dat eigenaarschap gaat o.a. ontstaan doordat we ze op alle momenten van samenkomsten, tijdens de expedities, werkplaatsen etc. mee laten ontwerpen aan de doelen, acties, projecten, nieuwe systemen etc. wij hebben nu een grove structuur bedacht maar de invulling door de Stadmakers zelf verder wordt vormgegeven. We willen niet zelf ook weer een top down systeem worden tenslotte.

Speerpunt 2: Stadmakers impuls lokaal verankeren (doen)

- Inrichten van een stadmakers community fonds voor stadmaker startups: beginnende stadmakers met veelbelovende plannen die op weg worden geholpen met advies en de eerste materiële kosten zoals een rechtspersoon en een website. Als tegenprestatie worden ze actief als lid en betalen ze voor lidmaatschap. Ze delen hun plannen en resultaten op het online platform en participeren in bijeenkomsten;
- Het aanjagen van minimaal 6 stadmakers werkplaatsen in verschillende delen van Nederland waarin doelgericht geëxperimenteerd wordt hoe burgerinitiatieven, overheid en andere partijen meer duurzaam en programmatisch afstemming en samenwerking met elkaar kunnen vorm- en inhoud geven. Binnen deze stadmakers werkplaatsen verbinden van bestaand stadmakers netwerk (ervaren en nieuwe stadmakers) met lokale overheid en actieve ambtenaren. Een concrete casus kan het vertrekpunt zijn maar uiteindelijk gaat het om het ontwikkelen van een lokale platform functie die ook de weg vrij maakt voor meer optimale identificatie en ondersteuning van toekomstige initiatieven. De frictie en het incident voorbij;
- Voorbeeld van een dergelijke pilot: on-line-stadmakers-loket(portaal): een online loket/aanmeldfunctie maken per (pilot) gemeente met inspirerende voorbeelden, keuzemenu voor behoeften, trainingen, handige tools, fondsen, subsidies, de juiste ambtenaar en (in te kopen/of deels gratis te verkrijgen) diensten van stadmakers;
- Bij de stadmakers werkplaatsen wordt cofinanciering gezocht vanuit de lokale overheid. In eerste instantie kan dit platform functioneren als lokale afdeling van de landelijke stadmakers coöperatie. Vroeg of laat kan de stadmakers werkplaats ook een eigen rechtspersoon krijgen. Uiteraard wordt er ook geleerd van reeds bestaande initiatieven met vergelijkbare ambities (bijvoorbeeld door daar een stadmakers meet-up te organiseren). Deze kunnen zich ook bij de landelijke stadmakers coöperatie aansluiten zodat we elkaar kunnen versterken;
- Onderzoeken hoe SROI-verplichtingen die niet worden ingelost bij uitvoering van aanbestedingen mede een basis kan zijn voor cofinanciering van een dergelijke stadmakers werkplaats. Hier is al contact over met gemeente Rotterdam²;
- Onderzoeken of ook andere lokale platforms, organisaties, fondsen en of bedrijven de krachten willen bundelen met de lokale stadmakers werkplaatsen;
- Naast de ca 6 stadmakers werkplaatsen waar we zelf gericht in investeren hebben veel meer steden en kleine kernen nu ook verschillende vormen van een platformfunctie met een of meer stadmakers die coördineren, signaleren, soms op weg helpen en die contacten

---

² SROI-verplichtingen die hangen aan opdrachten die worden uitgevoerd in bepaalde gemeenten, worden nu niet volledig benut. (Bijvoorbeeld 5% SROI op bouwprojecten, waarvan bijvoorbeeld maar 3% wordt gerealiseerd...). Onze ambitie is om in overleg met de betrokken partijen deze resterende gelden in als een impulsregeling bij onze 'stadmakers werkplaatsen' te mogen beleggen, zodat we met deze resterende SROI-waarde lokale stadmakers projecten kunnen ondersteunen en/of ons stadmakers community fonds kunnen aanvullen.

onderhouden. Dit zijn o.a. de beheerders/deelnemers van stadmaker app groepen, mensen die anderen op weg helpen en die goede contacten onderhouden met overheid, woningcorporaties en ontwikkelaars. Zij delen de goede voorbeelden met het kernteam en signaleren knelpunten. Ze zorgen voor nieuw elan in de app groepen en zijn verbinder als er nieuwe opdrachten, leads en klussen ontstaan. De komende tijd gaan we het functioneren van deze platforms verder optimaliseren en uiteraard ook stimuleren dat deze in steeds meer gemeenten actief worden.

Speerpunt 3: Stadmakers online uitbreiden (leren)

- Ons platform www.stadmakersonline.nl wordt nu reeds zeer actief gebruikt door de community en geïnteresseerde partners. Het geeft een overzicht van stadmakers, projecten, relevante organisaties, heeft een 'hookup' prikbordefunctie, een agenda voor meetups en een plek voor readups. Momenteel hebben ruim 700 stadmakers een profiel aangemaakt. Streven is dat de teller medio 2024 op minimaal 2.000 staat;
- Daartoe willen we de site en andere online presentie verder ontwikkelen met communicatietools van de nieuwe generatie (deels te realiseren als tegenprestatie vanwege community fonds);
- Verdere ontwikkeling van het online platform betreft o.a.:
- De toevoeging van een toolkit: visueel- filmpjes van ervaren stadmakers, hoe vraag je subsidie aan, welke fondsen zijn er beschikbaar, etc.;
- Ruimte voor 'online loketfuncties' per gemeente, eventueel gekoppeld aan de 'stadmakers werkplaatsen' waarbij lokale aanjagers samenwerking tussen gemeente, burgerinitiatieven en stadmakers optimaliseren middels een digitaal meldpunt/loket
Zie als voorbeelden <https://west050.nl> in Groningen en <https://www.rotterdam.nl/meedenken-doen/realiseer-een-idee/> in Rotterdam.
- Matching functie voor het koppelen van ervaren stadmakers aan nieuwe stadmakers: de ervaren stadmakers geeft in aanvang gratis advies als MVO-actie. Daarna is eventuele ondersteuning door ervaren stadmaker financieel te dekken door eventueel resulterend project;
- Indien mogelijk wellicht ook een optie: het opnieuw online zetten van de meer dan 2.700 items die stadmakers gepubliceerd hebben op het online magazine van 'Steden in transitie' en die vrij bruusk offline zijn gegaan na afloop van het programma;
- Inrichten van een betaalfunctie / webshop voor het handzaam innen van ledenbijdragen, bijdragen voor deelname aan meet-ups en andere betaalde producten en diensten.

Speerpunt 4: Stadmakers meet-ups koppelen aan bovenstaande speerpunten (ervaren):

- Organisatie van drie meet-ups per jaar (1 najaar, 2 voorjaar) in verschillende delen van het land met als doel verdere netwerkvorming (speerpunt 1), actieonderzoek in kader van stadmakers impuls (speerpunt 2) en het delen van kennis en ervaring, o.a. middels intervisie (speerpunt 3);
- Daarbij ook ervaringen uit recente verleden betrekken (bv Quirine Winkler en anderen uit oude team Pakhuis de Zwijger) en afstemming programma voor het jaarlijkse Stadmakers Congres (in Rotterdam) www.stadmakerscongres.nl ;
- Uiteraard zijn er daarnaast nog veel meer ontmoetingen / bijeenkomsten / congressen in het veld waar we ook aan mee kunnen werken en kunnen publiceren op ons online platform;
- Een belangrijk deel van de ontmoetingen worden lokaal georganiseerd via de steeds beter functionerende whatsapp groepen. Landelijk volgen wij ook wat in de groepen gebeurt zodat we daar voortdurend ook op kunnen anticiperen met gevraagd en ongevraagd advies;
- Ontwikkeling en uitvoering van een spel waarmee wij als resultaat van dit actieplan onze missie en visie kunnen overdragen en op de diverse reeds bestaande stadmakers congressen

en symposia als workshop kunnen aanbieden (als afsluiting van jaar 2 en als belangrijk instrument voor het vervolg in jaar 3 en verder). Daarmee willen we het duurzaam samenbrengen van verschillende stakeholders op lokaal niveau (zoals beoogd in speerpunt 2: de stadmakers werkplaatsen) op speelse wijze kunnen thematiseren en als rollenspel kunnen laten ervaren (soort familie opstelling maar dan met een grote fun factor). Ook toepasbaar op niveau van een gemeente die wil aansturen op een dergelijke meer duurzame afstemming.

Voorbeelden van overige acties

- Naast de bij de 4 speerpunten genoemde acties is er uiteraard nog een keur aan andere initiatieven die binnen het netwerk van de stadmakers coöperatie tot stand komen. Deels zal de corporatie daar zelf de aanjager van kunnen zijn. Deels zal de coöperatie daarbij vooral kunnen bijdragen aan meer zichtbaarheid en waardering. Belangrijkste is dat we er samen in slagen dat er steeds meer en beter wordt samengewerkt om burgerinitiatieven tot een succes te maken;
- Bemiddelen en documenteren van ‘perspectiefwissels’: voor een dag wisselen van rol tussen ambtenaar en stadmaker en daar (met humor) verslag van doen;
- Betrekken jonge generatie via onderwijs: ‘stad als laboratorium’ voor onderwijsprojecten, jaarlijks delen van (beste) resultaten op congres (zie Dutch Design Week);
- Platforms als www.openstad.org van VNG structureel verbinden via het digitale loket met stadmakers;
- Fun: wat we ook doen: het moet vooral ook leuk blijven: wij gaan voor veel sprankelende verbinding, verbeelding en talent.

Toekomstbestendigheid en duurzame verankering van de coöperatie

Kosten en dekking:

De Stadmakers Coöperatie heeft verwachten wij nog steun voor 3-5 jaar, nodig, waarna we onze positie versterkt denken te hebben d.m.v. bijdragen van individuele en institutionele leden, cofinanciering van gemeenten, SROI gelden, sponsoring en donaties. De stadmakers werkplaatsen die we zelf gaan opzetten en die we de komende jaren. Hierover gaan we in gesprek met een aantal pilotgemeenten en bedrijven over de inzet van medewerkers als MVO-aandeel. Ook zullen we verder in gesprek gaan met gemeenten om de inzet van ambtenaren te kunnen gaan inzetten als waarde voor samen stadmaken. De Stadmakers Coöperatie vraagt nu een mandaat van 2 jaar van haar leden Stichting Doen en het VSB-fonds om met dit actieplan daar een solide basis voor te leggen .

De kosten en baten zijn uitgewerkt in een basisbegroting gebaseerd op een prognose van de ledenbijdrage en een vervolgaanvraag bij onze partners DOEN en VSB. Naarmate er minder of meer inkomsten zijn kan de ambitie per speerpunt naar rato worden bijgesteld in overleg met de raad van toezicht en de partners. Indien er substantieel zaken veranderen in de dan wordt daarbij ook de ledenraad geraadpleegd.

Kosten

In de begroting is de structuur van de vier speerpunten overgenomen. Het bovenstaande actieplan is daarmee tevens een toelichting op de begroting.

Baten

Hieronder een korte toelichting op de baten:

- Bij de baten wordt gerekend op een ledenbijdrage. Het draagt bij aan het doel om wederkerigheid en samenwerking te bevorderen. En buigt passieve deelname om in actieve deelname. We gaan werken met een gestaffelde bijdrage waar we onderscheid maken tussen beginnende stadmaker, ervaren stadmaker, stadmaker binnen een publiek/private organisatie of een Streven is om het actieplan dit voorjaar helder te presenteren op de website en een eerste meet-up aan te kondigen in september. begin september geldt dan als streefdatum om daadwerkelijk een substantieel aantal betalende leden te hebben. Vanaf dat moment kunnen we verder bouwen op basis van producten en diensten zoals het jezelf kunnen presenteren op de website (nu nog gratis) en het deelnemen aan meetups (de drie jaarlijkse zijn 'gratis' voor betalende leden en betaald voor niet-leden - de daarmee de facto wel lid kunnen worden). Daarnaast zullen er overigens ook nog veel meer lokale bijeenkomsten worden georganiseerd die niet per definitie betaald zijn en/of waarvan de bijdrage naar de lokale organisatoren gaat en niet naar de landelijke organisatie.
- Daarnaast vragen wij voor nog minimaal 2 jaar een vervolg-ondersteuning bij onze partners DOEN of VSB. Mogelijk dat daar nog andere fondsen bij aan willen sluiten. We willen daar echter niet van afhankelijk zijn en op moeten wachten voor de uitvoering van dit basis-actieplan. Indien andere partners aansluiten kunnen we de ambities van ons actieplan wel opvoeren.
- Tot slot zoeken we wel cofinanciering van de minimaal 6 stadmakers werkplaatsen waar we direct vanuit ons eigen actieplan in gaan investeren. Daarbij rekenen we op minimaal 5.000 per deelnemende gemeente. We vragen het vertrouwen van onze leden en partners dat wij dat bij de uitvoering van ons actieplan gaan regelen en niet vooraf als conditie voor een akkoord en mandaat. We kunnen wel stellen dat we niet eerder in een gemeente starten met onze investeringen voordat in die gemeente een vorm van matching is overeengekomen.
- Een andere potentiële inkomstenbron is de afdracht van een percentage van projectopdrachten die door bemiddeling van de coöperatie tot stand komen. Denk aan tenders die gewonnen worden door projectontwikkelaars vanwege inbreng van (leden uit) de stadmakers coöperatie. Dit is echter nog wel complexe materie, zowel zakelijk als moreel (risico om medeplichtig te worden aan eventuele negatieve gevolgen van gentrification). We willen de komende twee jaar gebruiken om daar zorgvuldig te onderzoeken of en hoe wij daar vorm en inhoud aan kunnen geven. Potentieel kan dit een stevige kurk worden waarop de coöperatie kan drijven maar er zit ook (zowel zakelijk als moreel) een groot afbreukrisico in.

Team samenstelling en codes for good and fair practice

De toekomstbestendigheid en duurzaamheid van de stadmakers coöperatie hangt bepaald niet alleen van geld af maar veel meer nog aan de inzet van gedreven mensen. Bij de totstandkoming van dit actieplan is op organische wijze het begin van een kopgroep ontstaan met zeer uiteenlopende kwaliteiten en voorkeuren (en een regionale spreiding) die op het eerste gezicht prima matchen met de gekozen speerpunten en de kwaliteiten die dat vraagt.

Niet omdat het moet maar omdat het kan ziet het er naar uit dat we bij de samenstelling van het landelijke kernteam kunnen laten inspireren (niet leiden) door de teamrollen van Belbin

<https://www.belbin.nl/teamrolmodel/teamrollen>.

We denken daarbij aan de volgende indeling van koppels:

1. Stadmakers Coöperatie (willen)

- De vormer: de drijvende kracht;
- De voorzitter: de neutrale organisator;

2. Stadmakers Impuls (doen)

- De Bedrijfsman/vrouw: de nuchtere aanpakker;
- De Brononderzoeker: de enthousiaste netwerker en 'ideeën verbinder';

3. Online Platform (leren):

- De Plant: de creatieve solist;
- De Monitor: de bedachtzame analysator;

4. Meetups (ervaren):

- De Zorgdrager: de perfectionistische afmaker;
- De Groepswerker: de warme sfeerbewaker.

Bij de inzet van dit team en inzet van andere creatieve krachten zal de coöperatie zich ook tot de codes van good and fair practice moeten en willen verhouden. Omdat de organisatie nog moet worden opgetuigd kunnen we nu niet anders dan onze intentie uitspreken dat serieus op te pakken. Sterven is om de eerste concrete invulling daarvan na jaar 1 aan de ledenvergadering te kunnen presenteren en daar vervolgens ieder jaar de voortgang op te rapporteren (met ook een actieve rol voor de Raad van Toezicht). We weten nu al dat er belangrijke aandachtspunten zijn wat betreft culturele diversiteit (de stadmakers community wordt gedomineerd door wit en hoog opgeleid, gelukkig al wel zowel mannen als vrouwen) en loon naar werken (stadmaken wordt nog (te) vaak gezien als een sympathieke vrijetijdsbesteding). Deze uitdagingen/ valkuilen gelden niet alleen voor onze externe omgeving maar ook voor onze interne organisatie.

Tot slot: een SWOT

Met dit actieplan staan we als collectief op de schouders van roemruchte voorgangers als Pakhuis de Zwijger en onze eigen Teun en Floor. We gaan het wiel niet opnieuw uitvinden maar bouwen voort op reeds een groot aantal verworvenheden en wapenfeiten. Daarbij willen wij het goede behouden en leren van de punten waar het nog beter kan. We zien veel kansen maar moeten ons ook bewust zijn van de bedreigingen. In dat kader hieronder het resultaat van een gezamenlijk uitgevoerde SWOT.

- Sterk: stadmakers hebben al veel kennis, creativiteit en ondernemerschap getoond;
- Sterk: goede voorbeelden in recente verleden (Pakhuis de Zwijger, andere steden)
- Sterk: licht staat op groen voor landelijke ondersteuning (ook financieel)
- Sterk: stadmakers kunnen een brug vormen voor meer maatschappelijk vertrouwen en vernieuwing in democratie
- Zwak: stadmakers hebben weinig macht, meer opdrachtnemer dan opdrachtgever;
- Zwak: andere prioriteiten 'dicht bij' krijgen voorrang t.o.v. gezamenlijk belang
- Zwak: Het succes van de Stadmakers Coöperatie ligt in de volharding van Teun Gautier en Floor Ziegler. Vele laagbetaalde uren worden door hen gemaakt. Wie is bereid hen op te volgen? Hoe ziet de financiële en toekomst op de lange termijn van de organisatie van de Stadmakers eruit?
- Kansen: gebrek aan vertrouwen in de (lokale) overheid maakt praktische aanpak urgent (vertrouwen en respect tussen burgers en overheid bouwen is het eerste dat moet gebeuren, maar oh zo onmogelijk.... wie weet lukt het ons!)

- Zwak: door onbekendheid met het begrip stadmakers al snel associatie met “concurrent v.d. wijkraad”, een vlieg in de kamer, een schattig maar niet professioneel burgerinitiatief” niet in een hokje te plaatsen dus lastig mee te werken;
- Kans: minder ‘Randstedelijk’ en meer op verschillende schaalniveaus opereren landelijk/lokaal/regionaal (bijvoorbeeld steden 2 van de grote 4, 2 van de G10 en 2 kleintjes);
- Kans: als coöperatie: naam maken, vertrouwen wekken, inspiratie opdoen door concrete goede voorbeelden te delen via eigentijdse communicatie (nieuwe generatie!);
- Kans: als coöperatie in staat zijn om op creatieve wijze eigen financieel draagvlak te creëren en steeds minder afhankelijk te worden van subsidies;
- Kans: dit als strategie opnemen in basisplan en basisteam!
- Kans: streven naar positieve en opbouwende beeldvorming door veelzeggende voorbeelden vanuit de burgers zelf;
- Bedreigingen: complexe netwerken met grote stroperigheid. Niet evident dat stadmakers daar nu opeens wel doorheen komen;
- Bedreiging: einde actieplan bij afloop projectfinanciering en achterblijven eigen financieel draagvlak met als gevolg kapitaalvernietiging (het ‘Pakhuis de Zwijger trauma’);
- Bedreiging: beschouwd worden als ‘protest c.q. actiegroep’ en daardoor meteen al een negatief stempel;
- Bedreiging*: vaak weinig/geen lokale steun, waardoor motivatie wordt beïnvloed;
- Kans*: In een aantal steden is er wel lokale steun: zet deze voorbeelden in de spotlights en promoot de succesvolle samenwerking van burger/ overheidsparticipatie.